



S P R A W O Z D A N I E
z realizacji

Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Miasto Świdnica
na lata 2021-2023

w 2022 r.

Działania w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Świdnicy określa Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2023. Program ustanowiony został uchwałą nr XXIV/249/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 20 grudnia 2020 r., na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego koordynatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy, „w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań”.

W ramach Programu zaplanowano, stosownie do potrzeb wynikających z diagnozy sytuacji świdnickich rodzin, działania profilaktyczne, diagnozujące sytuację rodzin, wspierające i wzmacniające rodzinę biologiczną oraz pomoc terapeutyczną, wychowawczą i socjalną. Jego podstawowym założeniem jest budowanie skutecznego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. W Programie założono interdyscyplinarne zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz świdnickich rodzin, które w ramach własnych kompetencji i możliwości podejmują działania zwiększające szanse rodziny na zmianę funkcjonowania, podniesienia jej umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa. Zadania ujęte w Programie realizowane były w ramach zadań będących w kompetencjach:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - Urzędu Miejskiego w Świdnicy, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
 - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- przy współpracy z:
- organizacjami pozarządowymi,
 - placówkami oświatowymi,
 - Komendą Powiatową Policji,
 - Poradnią Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Świdnicy,
 - innymi podmiotami, które realizują zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki osiągnięcia założonych celów zaplanowanych działań, służących realizacji zadań Programu, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Zadanie 1. Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu i wzmocnieniu rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

1.1. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy sytuacji rodzin przeżywających trudności.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie sytuacji rodzin – podopiecznych Ośrodka:

- obejmowali monitorowaniem w zakresie sytuacji zdrowotnej 158 rodzin, w których wychowywało się łącznie 305 dzieci, w następujących formach:
 - utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami, najbliższą rodziną,
 - wgląd do książeczki zdrowia lub innej dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia dziecka, np. wypis ze szpitala, zaświadczenie lekarskie,
 - nawiązanie kontaktu z przychodnią, szpitalem, pielęgniarką, położną,

- kontrola nad terminowym przebiegiem leczenia z wykorzystaniem zaświadczeń od lekarza pediatry lub specjalistów,
- współpraca z psychologiem, terapeutą,
- kontakt z asystentem rodziny, kuratorem,
- kontakt ze żłobkiem, przedszkolem, szkołą, placówką opiekuńczo-wychowawczą, placówką wsparcia dziennego,
- powiadamianie sądu rodzinnego o niepokojącej sytuacji w rodzinie dziecka, w tym o zaniedbaniach w sferze zdrowotnej,
- motywowanie do leczenia, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, monitorowanie terminów wizyt u lekarza POZ i specjalistów,
- monitoring w środowisku domowym, w celu oceny, czy dziecko ma zapewnioną odpowiednią żywność w związku z zaleconą dietą, leki w przypadku choroby, środki czystości i do pielęgnacji, bieliznę i odzież oraz oględziny dziecka pod kątem stanu higieny, zranień, siniaków, otarć, ogólnego stanu zdrowia;
- obejmowali opieką:
 - 394 rodziny uwikłane w problemy uzależnień, z czego w 170 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
 - 204 rodziny uwikłane w problem przemocy,
 - 85 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wymagającymi wsparcia asystenta rodziny,
 - 82 rodziny z nadzorem kuratorskim,
 - 14 rodzin (35 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, w których przyczyną przyznania pomocy była przemoc w rodzinie,
 - 92 rodziny (119 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania;
- 266 rodzin obejmowali działaniami w ramach pracy w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w których wychowywało się łącznie 220 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 79 rodzin, w tym 7 wśród podopiecznych przedszkoli i 72 szkół podstawowych. Wobec 18 uczniów szkół podstawowych i 1 podopiecznego przedszkola sporządzono powiadomienie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.2. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby

wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Praca asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji o dostępnych formach pomocy, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewyżnianiu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali łącznie 85 rodzin, w tym:

- w 2022 r. zlecono współpracę z 27 nowymi rodzinami;
- 47 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd;
- 1 rodzina, z 2 dziećmi, objęta była wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka;
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 153 dzieci;
- w rodzinach objętych asystenturą 39 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
 - 13 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w 2022 r.,
 - 4 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
- na dzień 31 grudnia 2022 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 66 rodzin;
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 32 miesiące, w tym praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 28 rodzin,
 - do 2 lat – 18 rodzin,
 - do 3 lat – 11 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 28 rodzin, w tym 17 zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd;
- 19 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 10 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 6 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 3 rodziny ze względu na zmianę miejsca zamieszkania;
- odbyło się 71 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny.

Pracę na rzecz rodzin w 2022 r. realizowało 5 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 1 w wymiarze ½ etatu), zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.3. Objęcie rodzin wsparciem rodziny wspierającej.

Rodzina wspierająca stanowi instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc może dotyczyć np. organizowania czasu wolnego dzieciom, wypracowania nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomocy w nauce, wskazówek dotyczących wychowania dzieci, nauki gotowania, sprzątania, utrzymania higieny osobistej, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Za pełnienie funkcji rodziny wspierającej nie przysługuje wynagrodzenie, wyłącznie zwrot poniesionych kosztów. W budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2022 r. zabezpieczone były środki z przeznaczeniem na ten cel.

Pracownicy socjalni i asystenci rodziny prowadzą stałe rozeznanie wśród bliskiego otoczenia podopiecznych, poszukując kandydatów na rodzinę wspierającą. Nie wpłynął żaden wniosek i zadanie nie było realizowane w Gminie Miasto Świdnica.

1.4. Objęcie rodzin specjalistycznym wsparciem socjalnym, psychologicznym, terapeutycznym i prawnym.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, była na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Ośrodka www.mops.swidnica.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie wspierania rodziny i problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczano informacje:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl,
- na portalu społecznościowym facebook Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica: [@pomocna.swidnica](https://www.facebook.com/pomocna.swidnica),
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach,
- w opracowywanych przez Ośrodek informatorach i innych publikacjach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom Świdnicy dostęp do nieodpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego:

■ indywidualne konsultacje z psychologiem Ośrodka, udzielane w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 5 dni w tygodniu w godz. od 7.30 do 15.30 – w 2022 r. psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 134 rodzinom (216 osób w tych rodzinach);

■ indywidualne poradnictwo prawne w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, udzielane klientom Ośrodka skierowanym przez pracownika socjalnego, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, we wtorki i czwartki w godz. od 8.00 do 15.30 – w 2022 r. z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystały 153 rodziny (337 osób w tych rodzinach);

■ poradnictwo rodzinne, realizowane na zlecenie Ośrodka, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w wymiarze 16 godz. tygodniowo, w poniedziałki od 8.30 do 15.30, wtorki od 8.30 do 13.30 i środy od 8.30 do 12.30 – w 2022 r. terapeuta rodzinny zrealizował 728 godz. konsultacji, w których uczestniczyło 555 osób dorosłych i 217 dzieci, w tym:

- udzielono 729 porad w ramach wsparcia i terapii rodzinnej, w tym 503 osobom dorosłym i 217 dzieciom,

- zrealizowano 44 inne oddziaływania terapeutyczne dla osób dorosłych;

■ dla osób z zaburzeniami psychicznymi, cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich prowadzona była grupa wsparcia, we wtorki, w godz. od 12.30 do 14.30 – w 2022 r. w spotkaniach uczestniczyło do 6 osób;

■ dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie 2 razy w miesiącu prowadzona była grupa wsparcia, w 1-szy i 3-ci wtorek miesiąca, w godzinach od 16.00 do 18.00 – w 2022 r. w spotkaniach uczestniczyło do 2 osób.

Formą wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy w rodzinie jest wyposażenie w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności. W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dla mieszanek Świdnicy, kobiet i dziewcząt warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo. Celem warsztatów jest wzmocnienie poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości, przełamanie stereotypów i obaw oraz poczucia winy i wstydu związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę:

- skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji,
- rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic,
- podejmowania decyzji,
- reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc,
- samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści.

Warsztaty prowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Zrealizowano jedno dwudniowe warsztaty, w łącznym wymiarze 16 godz. W warsztatach wzięło udział 10 kobiet.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2022 r. zlecił realizację w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, przy ul. Długiej 33 punktu pomocy psychologicznej dla mieszkańców Świdnicy, uwikłanych w problemy uzależnień, przemocy domowej oraz w szeroko rozumianym kryzysie. Spotkania indywidualne realizowane były w okresie styczeń-grudzień 2022 r. (z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych). Z konsultacji psychologicznych skorzystały 84 osoby dorosłe, 30 młodzieży w wieku 13-18 lat i 51 dzieci w wieku do 13 lat.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco informuje o miejscach pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego na stronie internetowej Centrum. W 2022 r.:

■ w ramach Kampanii „19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” przygotowano 3.000 szt. ulotek informacyjnych;

■ zaktualizowano bazy teledadresowe i rejestry:

- specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- placówek udzielających tymczasowego schronienia, prowadzony przez Wojewodę Dolnośląskiego;

■ na bieżąco informowano o formach i zakresie pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwa Powiatowego w Świdnicy oraz profilu facebook Profesjonaliści z sercem;

■ pisemnie oraz mailowo informowano partnerów instytucjonalnych o naborach do nowych edycji oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych i grupy wsparcia dla kobiet.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

■ interwencji kryzysowej, w ramach której udzielono 488 porad dla 145 osób, w tym 133 porady dla 34 dzieci i młodzieży;

■ pomocy psychologicznej, w ramach której udzielono 607 porad dla 177 osób, w tym 138 porad dla 38 dzieci i młodzieży;

■ pomocy prawnej, w ramach której udzielono 82 porady dla 64 osób;

■ pomocy osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w formie grupy wsparcia – odbyło się 5 spotkań, po 2 godz. dydaktyczne, w których udział wzięło 9 mieszkańców Świdnicy.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy realizowano programy terapeutyczne, finansowane przez Gminę Miasto Świdnica:

- terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych,
- terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej,
- terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej,
- grupa pracy nad złością,

- Trening umiejętności służących zdrowieniu,
 - Zapobieganie nawrotom choroby,
 - Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową,
 - poradnictwo i terapia indywidualna dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej,
 - Trening kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.
- źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy zrealizował na rzecz mieszkańców Świdnicy w ramach statutowej działalności w 2022 r.:

■ badania diagnostyczne dzieci i młodzieży, mające na celu m.in. poznanie możliwości rozwoju, zachowań, specyfiki trudności w funkcjonowaniu szkolnym:

- psychologiczne – 901 diagnoz,
- pedagogiczne – 815 diagnoz,
- logopedyczne – 402 diagnozy,
- związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – 15 diagnoz;

■ pomoc bezpośrednią związaną z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży:

- terapię pedagogiczną, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 17 dzieci,
- terapię logopedyczną – 82 dzieci,
- terapię psychologiczną – 15 dzieci,
- terapię BFB – 52 dzieci,
- Trening Umiejętności Społecznych – 5 dzieci,
- porady, konsultacje – 125 dzieci;

■ badania dzieci skierowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w trybie pilnym, w związku ze zmianą sprawowania opieki (rodzina zastępcza lub adopcja) – 37 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Dla mieszkańców Świdnicy nieodpłatne wsparcie i poradnictwo specjalistyczne zapewniają również:

■ szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto Świdnicę, w formie indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz zajęć grupowych dla społeczności szkolnej;

■ Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33, w formie porad prawnych i obywatelskich oraz mediacji udzielanych w poniedziałki i czwartki od 13.00 do 17.00, wtorki, środy i piątki od 8.00 do 12.00;

■ Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela „St.O.P.” przy Urzędzie Gminy w Świdnicy, w formie pomocy prawnej udzielanej w punkcie prowadzonym przy ul. Głowackiego 4, w poniedziałki i czwartki od 7.30 do 11.30, wtorki i środy od 12.30 do 16.30, piątki od 9.00 do 13.00;

■ Fundacja Pomocy Prawnej NEGOTIUM, udzielająca porad prawnych wraz z kompleksową obsługą podopiecznego przy ul. Długiej 54-58/5, od poniedziałku do piątku od 8.00 do 16.00;

■ Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży „ARS MEDICA” Sp. z o.o. przy ul. Konopnickiej 4.

1.5. Działania edukacyjne, rozwijające i podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców/opiekunów.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje cykliczną kampanię pod nazwą „Świdnica przeciw przemocy”, koncentrującą się na edukacji społecznej, mającej na celu podniesienie

świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W ramach kampanii w 2022 r. zrealizowano następujące działania:

- na stronie internetowej oraz prowadzonym przez Ośrodek profilu PoMocna Świdnica na portalu społecznościowym facebook na bieżąco publikowano materiały informujące o realizowanych na terenie miasta działaniach w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- od 22 listopada, na terenie Miasta na przystankach autobusowych wyeksponowano plakaty z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie;
- w centrum Miasta w Rynku wyświetlano iluminację symbolizującą kampanię;
- zlecono opracowanie treści trzech artykułów, które opublikowano w lokalnych mediach „Moja Świdnica” oraz na profilach internetowych Ośrodka – artykuły zostały przygotowane przez psychologów, konsultantów Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, współpracowników Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – Agnieszkę Wolańczyk, Justynę Antolak-Szymańską i Paulę Klemińską;
- zorganizowano dwudniowe szkolenie dla grup zawodowych, które zajmują się profilaktyką przemocy w rodzinie;
- zakupiono 2 rodzaje toreb materiałowych po 150 sztuk, z nadrukiem promującym kampanię, które rozdysponowano wśród pracowników podmiotów pracujących z rodziną oraz uczestników warsztatów organizowanych przez Ośrodek;
- zakupiono 2 rodzaje kalendarzy trójdzielnych po 100 sztuk, z logo promującym kampanię, które rozdysponowano wśród pracowników podmiotów pracujących z rodziną;
- zorganizowano warsztaty samoobrony dla kobiet WenDo.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2022 r. zrealizowano łącznie 5 edycji, w tym:

- 4 edycje część I warsztatów – Budowanie relacji dorosły-dziecko, które ukończyło 41 osób, w zakresie:
 - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
 - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
 - aktywnego, wspierającego słuchania,
 - motywowania dziecka do współdziałania,
 - modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
 - uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
 - wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
 - budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
 - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- 1 edycję części II warsztatów – Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi, które ukończyło 11 osób, w zakresie:
 - rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
 - kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
 - problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
 - wpływu ról na relacje między dziećmi.

Informacja o możliwości udziału w warsztatach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczona na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. W 2022 r. terapeuta rodzinny zrealizował 728 godz. konsultacji, w których uczestniczyło 555 osób dorosłych i 217 dzieci, w tym:

- udzielono 729 porad w ramach wsparcia i terapii rodzinnej, w tym 503 osobom dorosłym i 217 dzieciom,
- zrealizowano 44 inne oddziaływania terapeutyczne dla osób dorosłych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	537	380	157
problemy wychowawcze	308	187	121
współuzależnienie	49	47	2
uzależnienie	14	12	2
przemoc domowa	54	54	0
niepełnosprawność	41	24	17
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania, sytuacja kryzysowa i inne	186	107	79
bezrobocie	10	10	0
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	43	43	0

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2022 r. zrealizowało na rzecz wspierania rodziców i opiekunów w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych:

- szkolenie tematyczne podnoszące kompetencje i kwalifikacje kadr systemu pieczy zastępczej, tj. dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka „Czy to na pewno autyzm? Diagnostyka różnicowa nieprawidłowości rozwojowych dzieci o podobnych objawach klinicznych” – 2 uczestników,

- Warsztaty „Szkoła dla rodziców i wychowawców” – 5 osób,

- grupa wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą – 5 spotkań (łącznie 10 godz.), 9 uczestników.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- zajęcia grupowe edukacyjno-wspierające dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera – 9 spotkań, 10 uczestników,
- warsztaty dla rodziców – 25 uczestników,
- Terapia pedagogiczna „Spotkanie z rodziną” – 30 spotkań, 10 rodzin,
- „Spotkania z Poradnią” na temat: Między rutyną a refleksyjną praktyką, organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w świetle obowiązujących przepisów prawa oświatowego – 3 spotkania, 35 osób.

Działania podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze prowadzone były również z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnej, w formie gotowych do pobrania materiałów ze strony internetowej: <https://poradnia.swidnica.pl/poradnia/materialy-do-pobrania/>:

- Wskazówki do pracy z dzieckiem nadpobudliwym,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 1,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 2,
- Narkotyki – ryzykowna decyzja,
- Wpływ mediów elektronicznych na dzieci,
- Część I – warunki zewnętrzne a koncentracja uwagi,
- Część II – wpływ zdrowia i samopoczucia dziecka na koncentrację uwagi,
- Część III – ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

■ realizowały pedagogizację rodziców i opiekunów, poprzez warsztaty, spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:

- Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym,
- O sztuce towarzyszenia dziecku,
- Słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka;

■ umożliwiały konsultacje indywidualne z psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas;

■ diagnozowały sytuację opiekuńczo-wychowawczą środowiska rodzinnego podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,

■ współpracowały z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną oraz ze specjalistami (psycholog, pedagog, logopeda, terapeuta) w zakresie kierowania rodziców na konsultacje.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.6. Aktywizacja społeczna i integracja środowiska rodzin.

W pomocy środowiskowej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej najważniejszym zadaniem jest praca socjalna, która skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. W 2022 r. kontraktem socjalnym objęte były 44 osoby, zawarto 44 kontrakty.

W okresie od 01.04.2019 r. do 31.03.2022 r. Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej w Wałbrzychu w partnerstwie z Gminą Miasto Świdnica (realizator Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej) realizowała projekt pn. „Świdnickie Jaskółki”. Projekt był współfinansowany ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Adresowany był do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy, niesamodzielnym, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą. Wsparciem objęto osoby i rodziny, które wymagały zapewnienia schronienia, połączonego z trenowaniem ważnych czynności życia codziennego, jak dbanie o dzieci, zarządzanie budżetem domowym, prowadzenie gospodarstwa domowego, dbanie o własne zdrowie, wyjście z zadłużenia. W zależności od indywidualnej sytuacji, uczestnicy projektu obejmowani byli specjalistyczną pomocą psychologiczną oraz treningami podnoszącymi kompetencje społeczne, ukierunkowanymi na usamodzielnianie, służącymi poprawieniu jakości życia uczestników projektu. Ze wsparcia w projekcie skorzystało 108 mieszkańców Świdnicy, zagrożonych wykluczeniem społecznym, (planowano 90 osób), w tym:

- 79 osób dorosłych i 29 dzieci, w tym 48 mężczyzn i 60 kobiet,
- 16 rodzin z dziećmi,
- 14 osób bezdomnych,
- 51 osób niepełnosprawnych w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym,
- 6 wychowanków pieczy zastępczej,
- 4 osoby po opuszczeniu zakładu karnego,
- 15 samotnych matek i 2 samotnych ojców, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

W ramach projektu realizowano formy aktywizujące i wspierające:

- trening interpersonalny, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych,
- trening autonomii decyzyjnej według modelu wspieranego podejmowania decyzji,
- trening umiejętności społecznych umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie,
- rozwijanie umiejętności integracji ze społecznością lokalną,
- trening zarządzania mieszkaniem,
- trening finansowy, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania.

Udział w projekcie umożliwił uczestnikom płynne i bezpieczne przejście do samodzielnego zamieszkania i życia. Poprzez wspólne zamieszkiwanie w ramach projektu i udział w formach wsparcia, uczestnicy mieli możliwość rozwinięcia umiejętności niezbędnych do prawidłowego i samodzielnego funkcjonowania. Po zakończonym projekcie:

- 23 osobom (samotnym i rodzinom) przyznano prawo do lokalu z gminnych zasobów komunalnych,
- 3 osobom przyznano pobyt czasowy w gminnym mieszkaniu chronionym,
- 14 osób podjęło staż zawodowy, z czego 4 osoby zostały zatrudnione.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadanie 2. Zapewnienie rodzinom warunków do uzyskania stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego

2.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin.

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował świadczenia pieniężne oraz niepieniężne, przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy: o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci:

- zasiłek z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 30 rodzin (151 osób w tych rodzinach),
- zasiłek z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza rodzinom niepełnym lub wielodzietnym – 83 rodziny (278 osób w tych rodzinach),
- zasiłek rodzinny – 1.629 osób,
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 39 osób,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 24 osoby,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 132 osoby,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 286 osób,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia – 173 osoby,
- świadczenie rodzicielskie – 144 osoby,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 289 osób,
- 617 rodzin (284 dzieci w tych rodzinach) korzystających z żywności w ramach Banku Żywności,
- 37 rodzin (17 dzieci w tych rodzinach) skierowanych do udzielenia pomocy rzeczowej, w formie paczek świątecznych w ramach Spotkania Opłatkowego i skierowania do odebrania odzieży ze Spółdzielni Socjalnej „MITOS”.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w ramach pomocy osobom i rodzinom o niskich dochodach udzielił wsparcia w formie:

- dodatku mieszkaniowego – 669 osób,
- umorzenia zaległości czynszowych i innych opłat związanych z umową najmu lokalu, w zamian za pracę w ramach wolontariatu – 1 osoba (spośród 5 osób skierowanych do pracy w ramach wolontariatu).

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.2. Aktywizacja zawodowa dorosłych członków rodziny.

W pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej koncentrują się na motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do znalezienia pracy oraz na wspieraniu w poszukiwaniu pracy, wyszukiwaniu ofert pracy i nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami. W 2022 r. 175 osób było motywowanych przez pracowników socjalnych do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy w ramach działalności statutowej w 2022 r. realizował działania aktywizujące bezrobotnych:

- projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdnickim (VI) – 87 osób,
- projekt Aktywizacja osób od 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia w powiecie świdnickim (II) – 97 osób,
- publikacja informacji sygnałnej Barometr Zawodów, wymieniającej zawody w grupach deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w Powiecie Świdnickim.

Osobom bezrobotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, Powiatowy Urząd Pracy oferuje alternatywne formy aktywizacji zawodowej i instrumenty rynku pracy, które pozwolą na pozyskanie nowych doświadczeń oraz kompetencji i umiejętności pożądaných na rynku pracy oraz wsparcie dla osób poszukujących zatrudnienia:

- organizacja staży – 118 osób,
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych – 46 osób,
- zatrudnienie w ramach robót publicznych – 45 osób,
- organizacja prac społecznie użytecznych – 30 osób,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 52 osoby,
- zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego dla osób do 30 roku życia – 1 osoba,
- zatrudnienie w ramach bonu stażowego dla osób do 30 roku życia – 1 osoba,
- zwrot kosztów przejazdu – 35 osób,
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 roku życia – 9 osób,
- bony na zasiedlenie dla osób do 30 roku życia – 4 osoby,
- refundacja wynagrodzeń za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 12 osób,
- porady indywidualne w zakresie doradztwa zawodowego – 120 osób,
- poradnictwo grupowe w zakresie doradztwa zawodowego – 9 spotkań,
- objęcie Kwestionariuszem Zainteresowań Zawodowych – 14 osób,
- realizacja Targów Pracy – 130 osób,
- finansowanie szkoleń – 47 osób,
- finansowanie studiów podyplomowych – 10 osób.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

2.3. Zapewnienie rodzinom zagrożonym eksmisją dostępu do lokali socjalnych/komunalnych.

W 2022 r. Gmina Miasto Świdnica posiadała 153 czynne umowy na dysponowanie lokalem z najmem socjalnym. Z zasobów Miasta:

- 32 rodziny (65 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu z najmem socjalnym, w tym 27 rodzin (52 osoby w tych rodzinach) z listy wyroków eksmisyjnych,
- 18 rodzin (50 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu komunalnego, w tym 2 rodziny (9 osób) z wykwaterowań.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.4. Zapewnienie pomocy specjalistycznej rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą w rodzinie.

Wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy postępowanie prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Grupy robocze pomocą obejmowały:

- 266 rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej – 819 osób w tych rodzinach, w tym:

- 272 kobiety,
- 327 mężczyzn,
- 220 dzieci w wieku do 18 roku życia;
- 498 osób doznających przemocy w rodzinie:
- 231 kobiet, w tym 12 niepełnosprawnych i 36 w wieku senioralnym,
- 52 mężczyzn, w tym 9 niepełnosprawnych i 5 w wieku senioralnym,
- 215 dzieci, w tym 6 niepełnosprawnych.

W wyniku działań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- sporządzono 154 formularze „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 123 formularze „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie skorzystały z poradnictwa:

- psychologicznego – 56 osób,
- prawnego – 41 osób,
- socjalnego – 67 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 7 osób,
- medycznego – 4 osoby.

W 2022 r. zakończono 159 procedur „Niebieskie Karty”, w tym:

- 102 procedury „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 57 procedur „Niebieskie Karty” w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Prowadząc pracę socjalną z rodziną będącą pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy socjalni stale współpracują z asystentami rodziny, psychologiem Ośrodka oraz innymi podmiotami z terenu miasta, realizującymi swoje zadania statutowe wobec tych rodzin, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, Komendą Powiatową Policji, kuratorami oraz innymi podmiotami zobowiązanymi do pracy na rzecz rodziny. W 2022 r. pracownicy socjalni sporządzili:

- 15 powiadomień do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych,
- 75 wniosków do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem.

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone były grupy wsparcia, o charakterze otwartym, po wcześniejszej konsultacji z terapeutą:

■ dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej). Celem spotkań było podniesienie poczucia wartości uczestników i poznanie własnych granic fizycznych i psychicznych. Uczestnicy uczyli się m.in. jak rozpoznać zagrożenie i sposoby ich unikania w kontaktach z agresorem oraz komunikacji bez przemocy i technik samoobrony. Spotkania prowadziło 2 terapeutów. W 2022 r. odbyło się 13 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyły 2 osoby;

■ dla osób z zaburzeniami psychicznymi, cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich. Celem prowadzenia grupy było wzmocnienie emocjonalne uczestników, nauka radzenia sobie w życiu z chorobą i jej kryzysami. W 2022 r. odbyły się 42 spotkania po 2 godz., w których uczestniczyło do 6 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanego poradnictwa udzielił wsparcia w formie:

■ interwencji kryzysowej z powodu:

- przemocy domowej – 86 porad dla 23 osób, w tym 5 porad dla 1 dziecka,
- uzależnień – 6 porad udzielonych 6 osobom,
- współuzależnienia – 6 porad udzielonych 3 osobom,
- problemów wychowawczych – 61 porad dla 34 osób, w tym 22 porady dla 13 dzieci i młodzieży,
- zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 261 porad dla 48 osób, w tym 90 porad dla 16 dzieci,
- problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 39 porad dla 21 osób, w tym 3 porady dla 2 dzieci;

■ pomocy psychologicznej z powodu:

- przemocy domowej – 98 porad dla 35 osób, w tym 5 porad dla 1 dziecka,
- uzależnień – 7 porad udzielonych 7 osobom,
- współuzależnienia – 12 porad udzielonych 4 osobom,
- problemów wychowawczych – 85 porad dla 33 osób, w tym 40 porad dla 17 dzieci i młodzieży,
- zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 304 porady dla 58 osób, w tym 90 porad dla 16 dzieci i młodzieży,
- problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 66 porad dla 27 osób, w tym 3 porady dla 4 dzieci i młodzieży;

■ pomocy prawnej z powodu przemocy domowej – 1 porada dla 1 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy i przemocowy korzystali w 2022 r. z profesjonalnego leczenia finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz ambulatoryjnie:

■ całodobowy program psychoterapii uzależnień w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizowały 762 osoby, z czego program terapii ukończyło 441 uczestników;

■ w warunkach ambulatoryjnych w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradni Leczenia Uzależnień:

- program terapii uzależnienia realizowało 136 osób, z czego program terapii ukończyło 25 uczestników,
- program terapii współuzależnienia realizowało 10 osób, z czego program terapii ukończyło 6 uczestników,
- program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowało 8 osób, z czego program terapii ukończyło 6 uczestników.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej oraz dla rodziców osób uzależnionych – 165 uczestników, 144 godz. terapii indywidualnej, w ramach 36 dyżurów,
- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – grupa otwarta, w której brało udział 7 osób, 148 godz. terapii, w ramach 37 sesji,

- Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w celu poszerzania wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 6 uczestników, 50 godz., w ramach 6 sesji,
- Poradnictwo i terapia indywidualna dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 80 uczestników, 136 godz.
- Trening Kompetencji Społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem – w grupach 3 uczestników, 112 godz. w ramach 28 sesji,
- Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej – grupa otwarta, w której brało udział 7 osób, 80 godz. terapii, w ramach 20 sesji,
- Trening pracy nad złością – grupa otwarta, w której brało udział 10 osób, 48 godz. terapii, w ramach 12 sesji,
- Trening umiejętności służących zdrowieniu – grupa otwarta, w której brało udział 11 osób, 52 godz. terapii, w ramach 13 sesji,
- Trening zapobiegania nawrotom choroby – grupa otwarta, w której brało udział 14 osób, 52 godz. terapii, w ramach 13 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

W realizacji zadań wobec rodziny dotkniętej przemocą najważniejsze jest przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom jej doświadczającym. Schronienie i wsparcie osobom doznającym przemocy w Świdnicy zapewnia:

■ Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach prowadzonego hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, dysponującego 12 miejscami. W 2022 r.:

- udzielono schronienia 13 osobom, w tym 5 dorosłym i 8 dzieciom,
- mieszkańcy przebywali w hostelu od 3 do 12 miesięcy, łącznie 2.503 osobodni,
- zapewniono pomoc w formie noclegu, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogiczno-pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów;

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

■ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach mieszkania interwencyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, które dysponuje 7 miejscami. W 2022 r.:

- zapewniono schronienie 3 osobom, w tym 1 kobiecie i 2 dzieci.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W sytuacji, gdy sprawca stanowi realne zagrożenie dla zdrowia i życia domowników, jest izolowany. W realizacji zadania uczestniczą instytucje posiadające w tym zakresie ustawowe uprawnienia:

■ Komenda Powiatowa Policji w 2022 r.:

- podjęła 488 interwencji domowych związanych z przemocą w rodzinie, z których wszczęto 103 procedury „Niebieski Karty”, wobec 222 osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, w tym 187 mężczyzn i 35 kobiet,
- sporządziła 25 wniosków do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie (art. 207 § 1 kk, art. 207 § 1a kk, art. 207 § 2 kk, art. 207 § 3 kk), w tym przeciwko 25 mężczyznom i 1 kobiecie działającej wspólnie i w porozumieniu.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

■ Prokuratura Rejonowa w Świdnicy w 2022 r. prowadziła 249 postępowań karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- w 15 sprawach zastosowano izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,
- w 55 przypadkach zastosowano dozór policji z zakazem zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą i jej bezpośredniego otoczenia (art. 275 § 2 kpk),

- 63 osoby zobowiązano do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia (art. 275a kpk).

źródło: Prokuratura Rejonowa

■ Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny w 2022 r. zarejestrował 28 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie. W 13 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy w rodzinie do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

Zadanie 3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

3.1. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Głównym realizatorem programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży są świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe. W 2022 r. realizowały m.in.:

■ Przedszkole Miejskie nr 4:

- Jestem bezpieczny;

■ Przedszkole Miejskie nr 6:

- Czym skorupka za młodu;

■ Przedszkole Miejskie nr 14:

- Czyste powietrze wokół nas, 2 grupy,
- Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować, 100 dzieci;

■ Przedszkole Miejskie nr 15:

- Mój przyjaciel oddech. Praktyka uważności z elementami jogi – radzenie sobie z emocjami i przemocą, 20 dzieci,
- Trening Umiejętności Społecznych, 8 dzieci;

■ Przedszkole Miejskie Nr 16:

- Jestem ważny – wzmacnianie poczucia wartości, radzenie sobie w trudnych sytuacjach, 20 dzieci,
- Trening Umiejętności Społecznych, 8 dzieci,
- bajki terapeutyczne mówiące o emocjach, radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, 80 dzieci;

■ Szkoła Podstawowa nr 1:

- Trening Zastępowania Agresji, 16 uczniów,
- Mediacje rówieśnicze (mediacje w edukacji), 15 uczniów,
- spotkania z Policjantem – cyberprzemoc, hejt, bezpieczeństwo na drodze, 200 uczniów,
- zajęcia z psychologiem poświęcone agresji i przemocy, 60 uczniów,
- zajęcia z pedagogiem poświęcone cyberprzemocy, hejtowi, relacji rówieśniczych, 45 uczniów,
- Emocje, 37 uczniów,
- Przyjaciele Zippiego, 45 uczniów,
- zajęcia profilaktyczne na godzinach wychowawczych – cyberprzemoc, konflikty rówieśnicze, izolacja społeczna w czasie nauki zdalnej, 500 uczniów;

■ Szkoła Podstawowa nr 2:

- pogadanki profilaktyczne z funkcjonariuszem Policji, 113 uczniów,
- profilaktyka cyberprzemocy, bezpieczeństwo w sieci, 500 uczniów,
- spotkania psychoedukacyjne z psychologiem i pedagogiem, 521 uczniów,
- Zarządzanie konfliktem i mediacje rówieśnicze, 200 uczniów,
- zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalne – społeczne uczniów i Trening Umiejętności Społecznych, 86 uczniów;

■ Szkoła Podstawowa nr 4:

- Trening Umiejętności Społecznych, 29 uczniów,
- terapia pedagogiczna, 28 uczestników,
- Szkolny Program Profilaktyczno-Wychowawczy, 748 uczestników,
- Twarze depresji, 81 uczniów,
- spotkania z funkcjonariusze Policji „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, 150 uczestników,
- Szkolny tydzień – Stop przemocy, 748 uczniów,
- warsztaty filmowe „Stop przemocy”, 75 uczniów,
- Oni już wyboru nie dokonają. Ty możesz!, 55 uczestników,
- Gdzie szukać pomocy?, 150 uczniów,
- Techniki relaksacji, 127 uczniów,
- spektakl „Bajki na jednej nodze”, 150 uczniów;

■ Szkoła Podstawowa nr 6:

- Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny, obejmujący tematy: budowania pewności siebie i kształtowania zaradności życiowej, przemocy i agresji rówieśniczej, wychowanie do wartości, zdrowy tryb życia, 833 uczestników,
- TAK czy NIE, 262 uczniów,
- Wiem co robię, 289 uczestników,
- Przyjaciele Zippiego, 28 uczniów,
- Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej, 285 uczniów,
- Spójrz inaczej, 57 uczniów,
- Saper, czyli jak rozładować agresję, 351 uczniów,
- Program Promocji Zdrowia Fundacji im. S. Batorego, 174 uczniów,
- Czym jest stres i jak go opanować?, 530 uczniów,
- godziny wychowawcze związane z pojęciem tolerancji – Co różni tolerancję od akceptacji złych zachowań? Darzę szacunkiem siebie i innych. Nie dla hejtu, 530 uczniów,
- komunikacja bezpośrednia, sztuka negocjacji i właściwe reagowanie w sytuacjach trudnych, 530 uczniów,
- Szanuję siebie i innych, 429 uczniów,
- spotkanie z funkcjonariuszem Policji – O przemocy werbalnej, fizycznej i w internecie, 211 uczniów,
- Emocje i redukcja stresu, 158 uczniów,
- zajęcia z funkcjonariuszem Policji – Hejt w sieci i cyberprzemoc, 50 uczniów,
- spotkanie z prawnikiem – O odpowiedzialności karnej nieletnich, 100 uczniów,
- Szkolny Dzień Profilaktyki, 320 uczniów,
- Oni już wyboru nie dokonają. Ty możesz!, 55 uczestników;

■ Szkoła Podstawowa nr 8:

- zajęcia z funkcjonariuszem Policji – skutki i konsekwencje prawne cyberprzemocy, agresji werbalnej i sposobów reagowania na zachowania przemocowe, 182 uczniów.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach wizyt w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych zrealizował w 2022 r.:

- Warsztaty Integracyjne dla dzieci i młodzieży, 2 spotkania, 44 uczestników,
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki, 3 spotkania, 50 uczestników,
- Przeciwdziałanie przemocy w internecie, 6 spotkań, 105 uczestników.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

3.2. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 135 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej Placówka Wsparcia Dziennego, dla 45 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników.

W 2022 r. łącznie z zajęć w placówkach korzystało 181 dzieci i młodzieży, socjoterapią objętych było 139 podopiecznych placówek.

3.3. Zapewnienie nieodpłatnych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wsparcie w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniają placówki wsparcia dziennego. Ich podstawowym zadaniem jest współudział w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Zajęcia prowadzone są w dni robocze w godzinach popołudniowych. W okresie wolnym od zajęć szkolnych organizują podopiecznym czas.

Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Przyjęcie odbywa się według procedury weryfikacji dzieci deklarujących zamiar uczęszczania do placówek wsparcia dziennego dotowanych przez Gminę Miasto Świdnica. W pierwszej kolejności placówka przekazuje do Ośrodka informację o rodzinie, która zgłosiła dziecko do placówki, wraz z przedstawieniem sytuacji rodziny uzasadniającej konieczność udzielenia tego rodzaju wsparcia. Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w rodzinie, by ustalić, czy rodzinie powinna być udzielona pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Wniosek pracownika socjalnego o podjęcie pracy z rodziną w formie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka zatwierdza Dyrektor Ośrodka. Praca z rodziną w tym zakresie odbywa się w oparciu o przygotowywany plan pracy, przy stałej współpracy z placówką wsparcia dziennego.

W 2022 r. 7 dzieci z 6 najuboższych rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymało karty kolonijne, uprawniające do skorzystania z nieodpłatnego wypoczynku letniego, realizowanego na zlecenie Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. Wypoczynek został zorganizowany w Ośrodku Wypoczynkowym Magda w nadmorskiej miejscowości Pustkowo.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Urzędu Miejskiego w Świdnicy w 2022 r. realizowane były zajęcia dodatkowe pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży:

- Igrzyska Zimowej Akademii Sportu, w warunkach halowych, o charakterze otwartym, około 200 uczniów szkół podstawowych;
- Blok Strefy Zabawy dla Dzieci, realizowany podczas Festiwalu Teatru Otwartego oraz Kina Plenerowego – miejsce integracji dzieci z różnych środowisk, proponujące zdrowe modele

spędzania czasu wolnego dla dzieci spędzających wakacje w mieście, narażonych na negatywny wpływ środowiska rówieśniczego, około 1.000 dzieci;

- Warsztaty „Piątkowe poranki 22”, 700 uczestników;
- Świdnickie Czwartki Lekkoatletyczne – cykl zajęć sportowych w formie biegów, około 60 uczestników;
- Polsko-Ukraiński Festyn Sportowo-Rekreacyjny, około 2.000 uczestników;
- Animacje dla dzieci – zajęcia z zumby, wakacyjne konkursy, kalambury, około 500 uczestników;
- Wakacyjne zajęcia artystyczne – taneczne, wokalne-muzyczne, plastyczno-edukacyjne, 1.000 uczestników;
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży, 54 uczestników.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

- Jarmark Bożonarodzeniowy i Świdnicka Kolęda – konkursy, wystawy, występy artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, Wigilia Wszystkich Świdniczan, inscenizacja żywej szopki oraz kolęda na sportowo z pieczeniem kiełbasek.

źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego

Miejską placówką wychowania pozaszkolnego jest Młodzieżowy Dom Kultury, w którym w sposób twórczy dzieci i młodzież mogą spędzać czas wolny, realizując program dydaktyczno-wychowawczy placówki, w ramach:

- stałych zajęć prowadzonych w trybie roku szkolnego, o profilu artystycznym, technicznym i sportowym (do 782 uczestników w 2022 r.), w tym:
 - zajęcia manualne i plastyczne, m.in. małe formy dekoracyjne i użytkowe, malarstwo, ceramika, modelarnia, grafika i rysunek, do 258 uczestników,
 - zajęcia muzyczne, m.in. keyboard, śpiew, gitara, do 196 uczestników,
 - robotyka, do 83 uczestników,
 - modelarstwo, do 59 uczestników,
 - szachy, do 127 uczestników,
 - zajęcia teatralne, do 37 uczestników,
 - zajęcia turystyczne, do 22 uczestników;
- imprez rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży, w tym m.in.:
 - udział w mistrzostwach i turniejach szachowych,
 - wycieczki, wyjazdy, rajdy,
 - koncerty: Walentynkowy, Dzieci Dzieciom, Noworoczny,
 - wernisaże wystawy.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

Świdnicki Ośrodek Kultury organizuje dla dzieci i młodzieży formy spędzania czasu wolnego związane z edukacją kulturalną i wychowaniem przez sztukę, w ramach:

- zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia:
 - Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica” – 40 uczestników,
 - Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krag” – 35 uczestników,
 - Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat” – 55 uczestników,
 - Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat” – 30 uczestników,
 - Mażoretki Prima – 60 uczestników,
 - Alchemia teatralna (grupa młodych) – 61 uczestników;
- artystyczne projekty, m.in.:
 - Świdnickie Recenzje Muzyczne – projekt umożliwiający fanom muzyki wpływ na repertuar koncertowy Świdnickiego Ośrodka Kultury, poprzez składanie recenzji, także w formie autorskich recenzji płytowych, 56 uczestników,
 - całoroczne warsztaty: akwarelowe, Urban Sketching, Strefa Relaksu, do 25 uczestników,

- zajęcia dla artystów amatorów, pomagające rozwijać i doskonalić talent, 12 uczestników,
- Turniej Jednego Wiersza, 10 uczestników,
- Cztery Żywioty Słowa, konkurs aktywizujący do własnej twórczości literackiej,
- Alchemia teatralna – przedsięwzięcie edukacyjno-teatralne mające integrować przedstawicieli różnych grup wiekowych, od młodzieży po seniorów, w ramach wspólnych warsztatów i pokazów – 170 uczestników,
- Dzikie Chóry, 50 uczestników,
- Familijne Warsztaty Plastyczne dla całych rodzin, 20 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

Miejska Biblioteka Publiczna realizując zadania statutowe organizuje dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, rozwijające ich zainteresowania i uzdolnienia, m.in.:

■ zajęcia otwarte:

- Rękopis dla Bolka,
- BIBLIOeko – zabawy na Świętojańskim Ekopikniku,
- Ferie w bibliotece,
- Kosmiczna podróż – zajęcia przybliżające misję Apollo,
- Rodzinne warsztaty Św. Mikołaja w bibliotece,
- Spotkania z robotyką,
- Piątkowe Poranki z biblioteką 22,
- zajęcia czytelnicze Abecadło, Bajeczne Podróże, Baśniolandia, Dizajnerski, Zacztyani;

■ warsztaty: Odkoduj Niepodległą, pisarskie, Tajemnice Skarbka, programowania, kodowania.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna

Miejskie szkoły podstawowe realizowały dla swoich uczniów nieodpłatne zajęcia pozalekcyjne, które organizują czas wolny oraz uczą, jak samodzielnie spędzać czas wolny, m.in. zajęcia:

- artystyczne: plastyczne, kształtujące kreatywność, wokalne, umuzykalniające, taneczne, teatralne, rękodzielnicze,
- rozwijające zainteresowania: informatyczne, robotyka, programowanie,
- sportowe: piłka nożna, tenis stołowy, basen, zumba,
- przedmiotowe: matematyczne, geograficzne, ortograficzne, z języka migowego,
- zasady ruchu drogowego połączone z egzaminem na kartę rowerową.

źródło: miejskie szkoły podstawowe

3.4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia specjalistycznego.

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad		
		uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	5.949	3.082	1.249	1.358
w tym w zakresie:				
problemów wychowawczych	2.218	857	595	458
uzależnień	393	140	133	124

współzależnienia	309	141	92	78
przemocy domowej	115	65	45	35
inne, m.in.: relacje rówieśnicze i społeczne, trudności w nauce, zaburzenia nastroju, kryzys psychologiczny, rozwód rodziców, samotne rodzicielstwo, śmierć w rodzinie, nadużywanie komputera i telefonu, zagrożenie demoralizacją	2.918	1.823	411	716

źródło: miejskie szkoły podstawowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia dzieciom i młodzieży ze Świdnicy wsparcie specjalistyczne: psychologiczne i terapeutyczne w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7. Realizacja pomocy wymaga wyrażenia zgody przez rodziców/opiekunów dziecka oraz akceptacji Dyrektora Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.5. Wsparcie materialne i rzeczowe dzieci.

W celu zabezpieczenia realizacji potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenia pieniężne:

- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 162 osoby,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 885 osób,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 14 osób,
- zasiłek szkolny – 32 uczniów,
- stypendium szkolne – 344 uczniów.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.6. Dożywianie dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez finansowanie posiłków. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego. W 2022 r.:

■ programem objętych było 348 osób, które korzystały z posiłków, w formie pełnego obiadu (275 rodzin, 496 osób w tych rodzinach), w tym:

- 56 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 92 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 200 osób dorosłych;

■ dożywianie prowadziło 20 placówek, w tym:

- 9 szkół,
- 8 przedszkoli,
- 1 żłobek,
- 2 inne placówki;

■ łącznie wydano 48.824 posiłki, w tym:

- 5.066 dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- 8.554 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 35.204 pozostałym osobom;

■ średni koszt jednego posiłku pokrywanego w ramach programu wynosił 8,45 zł.

Wsparcia w ramach programu udziela się w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobku, przedszkolu i szkole, do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i uczniów szkół, w szczególności z rodzin wieloprotblemowych. W przypadku dzieci spożywających posiłki w szkołach, szczególny nacisk kładzie się na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadzorował realizację zadania publicznego miasta pn. „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, zleconego Spółdzielni Socjalnej „MITOS”, w trybie otwartych konkursów ofert. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji, potrzebujące wsparcia w postaci bezpłatnej żywności, kwalifikowane były przez pracowników socjalnych Ośrodka. W 2022 r. pomocą objęto łącznie ponad 1.700 mieszkańców Świdnicy, którym wydano 21 różnych produktów spożywczych, w ilości 53.470 kg.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Dzieci i młodzież korzystająca z zajęć w placówkach wsparcia dziennego objęta jest posiłkiem w formie dwudaniowego ciepłego posiłku i podwieczorku. Na podwieczorek składały się m.in. owoce, bułki, ciasto, które dzieci mogły zabrać do domu.

Zadanie 4. Zapewnienie i doskonalenie systemu zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych służących budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny

4.1. Wypracowanie procedur pracy interdyscyplinarnej na rzecz rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W celu wspierania pracowników realizujących pracę z rodziną oraz monitorowania sytuacji rodzin i dzieci zagrożonych kryzysem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowują wewnętrzne procedury postępowania w indywidualnych przypadkach do stosowania przez pracowników socjalnych Ośrodka. Praca realizowana jest w oparciu o dotychczas wypracowane procedury dotyczące:

- zasad współpracy i wspierania rodziny przez asystenta rodziny, które obejmują również spotkania zespołu ds. okresowej sytuacji rodziny – w 2022 r. odbyło się 68 spotkań zespołów,
- postępowania w sytuacji potrzeby umieszczenia w hostelu/ośrodku wsparcia osoby/rodziny doświadczającej przemocy, gdy nie ma innej możliwości odizolowania od sprawcy przemocy,
- motywowania do terapii osoby stosujące przemoc domową,
- pracy z rodziną biologiczną w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia jak najszybszego powrotu dziecka do domu rodzinnego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania dotyczące zagadnień związanych z rodzinną pieczą zastępczą oraz osobami usamodzielnianymi realizuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Jednym z zadań Zespołu jest dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. W 2022 r. odbyło się 110 posiedzeń Zespołu.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4.2. Zapewnienie warunków do podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2022 r. zrealizował dla swoich pracowników:

- szkolenie w zakresie podniesienia bezpieczeństwa własnego w pracy z klientem, w tym uwikłanym w uzależnienia i przemoc w rodzinie, poprzez wypracowanie odpowiednich zachowań w biurze i poza nim oraz w zakresie kształtowania umiejętności zachowania w sytuacji wymagającej udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej. Warsztaty poprowadzili: Joanna Tracz – ratownik medyczny, instruktor pierwszej pomocy przedmedycznej i Krzysztof Bochenek – specjalista, z zakresu reagowania kryzysowego oraz koordynacji i wprowadzania procedur, posiadający 16-letnie doświadczenie w pracy w policji. Szkolenie zrealizowano w 10 grupach do 5 pracowników. Wzięło w nich udział łącznie 49 pracowników,
- szkolenie wewnętrzne w zakresie ochrony danych osobowych oraz dostępu do informacji publicznej, poprowadzone przez Igę Kasiurę radcę prawnego Ośrodka i Krzysztofa Olejniczaka inspektora ochrony danych Ośrodka. Wzięło w nich udział 36 pracowników.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował szkolenie, w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jej rozpoznawania i obowiązku podejmowania działań, w celu zapoznania uczestników z aspektem psychologicznego funkcjonowania osób doświadczających przemocy oraz możliwości wsparcia i pomocy, jakie daje tym osobom uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”. Szkolenie poprowadzili trenerzy Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, 2 dni w 5 grupach, łącznie udział w nim wzięło 80 osób, w tym 40 pracowników ochrony zdrowia i 40 pracowników oświaty.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze pracy z rodziną, organizowanych przez podmioty zewnętrzne, realizowane stacjonarnie oraz online:

- Nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wielkie zmiany w komisjach od 1 stycznia 2022 r. – 1 osoba,
- Praca z dzieckiem w traumie, z PTSD oraz w żałobie – 2 osoby.

Z uwagi na złożoność problemów, z jakimi pracownicy socjalni, asystenci rodziny, członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inni pracownicy Ośrodka mają do czynienia w trakcie wykonywania obowiązków służbowych, stykając się bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, mieli możliwość do korzystania ze wsparcia w formie:

- indywidualnych konsultacji psychologicznych, których celem jest wieloaspektowy ogląd pracy, służący rozwiązaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji i analiza pracy z określonym klientem. Uczy nowych rozwiązań, metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem, służy rozwojowi współpracy zespołowej oraz doskonaleniu kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, w tym klientem wieloproblemowym, uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – w 2022 r. zrealizowano 33 spotkania, po 6 godz. zegarowych, łącznie 198 godz. Z konsultacji skorzystało 31 pracowników. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych,
- szkolenia pn. „Pomaganie mężczyznom”, w zakresie radzenia sobie w sytuacjach związanych z oddziaływaniem istotnego stresu w pracy z klientem, w tym uwikłanym w uzależnienia

i przemoc w rodzinie, poprzez rozpoznanie własnych reakcji, ograniczeń oraz zasobów w kontakcie z klientem. Szkolenie obejmowało tematy: kontaktu interpersonalnego, umiejętności wchodzenia i wychodzenia z kontaktu, kontraktu, własnych zasobów i ograniczeń w pomaganiu oraz umiejętności radzenia sobie ze stresem. Szkolenie poprowadził Marek Szczęśny, certyfikowany superwizor pracy socjalnej. Zrealizowano 2 dwudniowe warsztaty, w których udział wzięło łącznie 14 pracowników,

- poradnictwa psychologa Ośrodka,
- wyposażenia w środki ochrony przy bezpośrednim zagrożeniu (alarm, telefon służbowy).

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2022 r. zorganizował formy podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny:

- szkolenie podnoszące kwalifikacje członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 3 osoby,
- Szkolenie z cyberbezpieczeństwa w zakresie zagrożeń behawioralnych, uzależnienia od Internetu i psychologicznych uwarunkowań cyberprzemocy – 20 pracowników Urzędu Miejskiego,
- szkolenie członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie rozwoju i usprawnienia lokalnego systemu pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy – 12 osób.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych realizował działania w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli, specjalistów i realizatorów działań wspierających rodzinę cykl konsultacji dla nauczycieli „Spotkania z Poradnią” – 9 spotkań, 67 osób.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Projekt zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Wytyczne 2022 – 1 osoba,
- Rodzina dziecka, ofiary przemocy. Praca interwencyjna nad zmianą – 1 osoba,
- Praktyczne aspekty interwencji wobec osoby doświadczającej przemocy i sprawcy przemocy. Przemoc seksualna wobec dziecka, zadania służb i prawne formy postępowania – 2 osoby,
- Budowanie odporności emocjonalnej – 2 osoby,
- Praca z rodziną z problemem przemocy – 2 osoby,
- Warsztat rozwoju kompetencji zawodowych w zakresie prowadzenia interwencji kryzysowej 60 godz. – 1 osoba,
- Praca z dzieckiem w traumie, z PTSD oraz w żałobie – 1 osoba,
- Komunikacja wolna od przemocy. Warsztat prowadzony w oparciu o model M.B. Rosenberga – 2 osoby,
- Praca z osobą doświadczającą przemocy – 1 osoba,
- Nawiązanie inicjatyw lokalnych w ramach Kampanii 19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży – 1 osoba.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w ramach wsparcia osób pracujących z osobami dotkniętymi i stosującymi przemoc w rodzinie uczestniczyli w superwizji – 6 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji uczestniczyli w szkoleniu w zakresie algorytmu czynności w ramach prowadzenia procedury „Niebieski Karty” oraz stosowania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia oraz zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia – zrealizowano 2 szkolenia, w których łącznie uczestniczyło 38 funkcjonariuszy.
źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Trening Umiejętności Społecznych. Kursy kwalifikacyjne – 6 osób,
- cykl szkoleń Polityka Ochrony Dzieci w placówkach oświatowych – 1 osoba,
- cykl szkoleń Twarze depresji – 5 osób,
- Nowe obowiązki pedagoga, psychologa i pedagoga społecznego w świetle nowych przepisów – 1 osoba,
- Kształtowanie wrażliwości wobec Innego, jako jedno z edukacyjnych zadań literatury dla dzieci i młodzieży – 1 osoba,
- Trening Umiejętności Społecznych dzieci i młodzieży – 4 osoby,
- Interwencja kryzysowa i wsparcie psychospołeczne – 1 osoba,
- Praktyczne aspekty redukcji stresu – 40 osób,
- Wsparcie szkół w działaniach wychowawczych w obliczu kryzysowych wydarzeń na świecie i w Polsce – 4 osoby,
- O diagnozie i terapii – 2 osoby,
- Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – 5 osób,
- Depresja i niska samoocena dzieci i młodzieży – 45 osób.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

4.3. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna dziecka nie jest w stanie zapewnić mu prawidłowej opieki i wychowania, dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W 2022 r. w pieczy zastępczej przebywało 147 dzieci ze Świdnicy, z czego 25 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej w 2022 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 21 dzieci,
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 9 dzieci, w tym 5 umieszczonych w 2022 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 43 dzieci, w tym 7 umieszczonych w 2022 r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 25 dzieci, w tym 1 umieszczone w 2022 r.
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 49 dzieci, w tym 12 umieszczonych w 2022 r.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym przebywało 2 dzieci.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2022 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 1.374.468 zł, w tym:

- 893.821 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 480.647 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Sytuację dzieci z terenu Świdnicy, umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka ocenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Dokonuje okresowej oceny, która ma na celu m.in. ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku oraz ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2022 r.:

- 2 dzieci z 1 rodziny zastępczej powróciło do rodziny naturalnej,
- 4 dzieci została przysposobionych.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4.4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie roli rodziny, jako naturalnego środowiska wychowawczego oraz z zakresu systemu wspierania rodziny.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi wsparcie dla wychowujących się w niej dzieci, dba o ich rozwój emocjonalny i społeczny, właściwie rozpoznaje i zaspokaja ich potrzeby. Stanowi źródło bezpieczeństwa dla wychowujących się w niej dzieci i kształtuje osobowość młodego człowieka. Działania podnoszące świadomość społeczną w zakresie roli rodziny, jako naturalnego środowiska wychowawczego podejmowane były w 2022 r. przez miejskie przedszkola i szkoły podstawowe, w szczególności poprzez realizację spotkań i imprez integrujących rodzinę, okolicznościowych, w tym o charakterze międzypokoleniowym oraz angażowanie całych rodzin w ich realizację.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci w wieku do 18 lat, lub w przypadku dzieci uczących się do 25 lat, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 listopada 2013 r. W ramach programu samorządowe jednostki organizacyjne i firmy prowadzące działalność gospodarczą wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę:

- w 2022 r. wydano łącznie 844 karty, 165 rodzinom, w tym 294 dla rodziców/opiekunów i 549 dla dzieci,
- od początku realizacji programu, od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiły do niego 562 świdnickie rodziny, w tym 45 rodzin wielodzietnych po raz pierwszy dołączyło do programu w 2022 r.
- na dzień 31 grudnia 2022 r. liczba partnerów programu wyniosła 88 – w 2022 r. do programu przystąpił 1 nowy partner i 7 przedsiębiorców zamknęło działalność.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- karty wydano łącznie 555 świdnickim rodzinom, dla 2.754 osób w tych rodzinach, w tym 1.010 rodziców/opiekunów i 1.744 dzieci,
- w 2022 r. do programu dołączyło 57 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 259, w tym 91 rodziców/opiekunów oraz 168 dzieci,
- program realizowany jest w 37.000 punktów firm i instytucji z całej Polski.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Potrzeby związane z realizacją zadań w ramach Programu

W części diagnostycznej Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2023 zidentyfikowano główne obszary wymagające zintensyfikowania działań w ramach planowanych zadań:

obszary wymagające zintensyfikowania działań w ramach zadań planowanych w Programie	wskaźnik na 2021 r.	wskaźnik na 2022 r.
średnio ponad 24% spośród rodzin korzystających z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły rodziny korzystające ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	18,8%	16,3%
19% w grupie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, stanowiły osoby wychowujące co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	18,7%	19%
w tym średnio około 86,4% stanowiły kobiety	90,1%	88,6%
obserwowany jest wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej – 139 dzieci w 2020 r.	152 dzieci	147 dzieci
w tym również z rodzin objętych asystenturą – 47 dzieci w 2020 r.	45 dzieci	39 dzieci
wzrasta liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę z powodu braku współpracy ze strony rodziny – 4 rodziny w 2020 r.	8 rodzin	6 rodzin
wzrasta liczba rodzin uwikłanych w problemy uzależnień – 342 rodziny w 2020 r.	353 rodziny	394 rodziny
w tym także ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową – 131 rodzin w 2020 r.	144 rodziny	170 rodzin
maleje liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego – przeciętnie 142 dzieci w 2020 r.	138 dzieci	144 dzieci

Działania profilaktyczne należy bezpośrednio adresować przede wszystkim do rodziców, ponieważ ich dzieci będą powielać zachowania wyniesione z domu. Powinny one uwzględniać edukację w zakresie budowania wzajemnych relacji, dobrych i trwałych więzi, opartych na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i zaufaniu, pozbawionych agresji i przemocy. Dostosowując formy oferty należy uwzględnić to, że nauka nowych zachowań dokonuje się poprzez praktykę, przy współpracy i porozumieniu z adresatem działań. Konieczne są działania edukacyjne dla rodziców obecnych, jak i przyszłych, które uświadomią im, jaki wpływ na rozwój emocjonalny, poczucie wartości, wzmocnienie reakcji obronnych dziecka ma krzywdzenie go, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Jakże będzie mieć to konsekwencje w funkcjonowaniu psychicznym, emocjonalnym i społecznym w jego dorosłym życiu.

PREZYDENT MIASTA

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Beata Moskal-Słaniewska

Violetta Kalin